

Tien Bijbelse argumenten
voor christenen
om te

Geloven in God de Schepper

Jan Koert Davids

Colofon

Deze inhoud van deze publicatie is de bundeling van tien artikelen, zoals die in 2016-2017 werden afgedrukt in het tijdschrift *Met Open Bijbel* onder de titel *Geloven in de Schepper*.

Dit is een uitgave van Broeders in Christus Nederland.

Contact

Met Open Bijbel, Postbus 520, 3800 AM Amersfoort.

Telefoon 0318 845120 (ma-vr van 9-13 en 15-20 u)

E-mail info@metopenbijbel.nl

Kopierecht

Artikelen mogen ongewijzigd worden overgenomen, mits met bronvermelding.

Inhoud

1.	Inleiding	5
2.	Een plan met een doel	7
3.	De Formeerder van Israël	9
4.	Consequenties van geloof in Jezus	11
5.	Wonderen	13
6.	Profetie	15
7.	Eeuwigheid	17
8.	Opstanding	19
9.	Bidden	21
10.	Zegen	23

Voorwoord

Sinds de negentiende eeuw heeft ‘de wetenschap’ een grote vlucht genomen. Ontwikkelingen in de maatschappij als industrialisatie, massavervoer en massacommunicatie, hebben geleid tot de behoefte alles waar wij mensen mee te maken hebben te onderzoeken en te beschrijven – bij voorkeur aan de hand van wetmatigheden. De natuur speelt daarin een hoofdrol, want daarin zag men het bewijs dat alles zich volgens wetmatigheden gedroeg en ontwikkelde. Hier is op zich niets negatiefs aan. Wat we wel moeten concluderen, is dat het uiteindelijk geleid heeft tot de verklaring van de natuurwereld vanuit eindeloze ontwikkeling volgens wetmatige principes. Godloochenaars hebben aan de hand daarvan vastgesteld dat daarmee het ‘bewijs’ was geleverd dat er voor het ontstaan van alle dingen geen God nodig was.

Een deel van het christendom heeft dit geheel of gedeeltelijk overgenomen, zodat het niet meer zo vanzelfsprekend is over God als de Schepper te spreken. Een ander deel van het christendom is juist wetenschappelijke bewijzen gaan zoeken voor het bestaan van een Schepper. In onze boekjes in de serie *Bijbel en Wetenschap* van de hand van Rudolf Rijkeboer kunt u hier meer over lezen.

In dit boekje wil ik laten zien dat het geloof van christenen niet gebaseerd zou moeten zijn op wetenschappelijke verklaringen, maar op wat God in de Bijbel over Zichzelf zegt. U zult aan de hand van tien Bijbelse argumenten zien, dat het christelijk geloof redelijkerwijs niet kan zonder geloof in God de Schepper. Als God niet de Schepper en Onderhouder is van alle dingen, ons mensen inbegrepen, is het christelijk geloof zonder inhoud en gevolg.

Jan Koert Davids

1. Inleiding

Dit is geen volgende poging u ervan te overtuigen dat Bijbel en wetenschap best verenigbaar zijn. Door, bijvoorbeeld, vanuit 'de laatste wetenschappelijke ontdekkingen' aan te tonen dat bepaalde vormen van leven alleen mogelijk zijn als een Schepper er de hand in had; en dus niet toevallig, of na een lang ontwikkelingsproces ontstaan kunnen zijn. Daar is al zoveel over geschreven en gezegd, dat er weinig of niets aan toe te voegen is. Het heeft ook allemaal niet geleid tot een toename van het geloof in een schepping en een daarvoor verantwoordelijke Schepper. Evenmin als de 'creationistische wetenschap' en de idee van 'Intelligent Design'. Want ook die blijven wetenschap, en de bedrijvers ervan vliegen elkaar in de haren over de uitgangspunten en de conclusies. Het is dus de vraag of de wetenschap ooit het antwoord zal (kunnen) geven. Moeten wetenschappers dan nog beter hun best doen? Of moeten we geloven wat de Bijbel zegt? En wat is dan in dit verband geloven? Is dat klakkeloos aanvaarden, zonder vragen te stellen, zonder bewijs? Of zijn er overtuigende redenen om te geloven in een Schepper? Laten we eerst eens kijken naar de uitgangspunten van wetenschap en geloof.

Wetenschap gaat uit van het zichtbare

In dat feitelijk waarneembare zijn de bewijzen voor alles te vinden. Nu zou dat geen probleem zijn, ware het niet dat bij veel wetenschappers niet de feiten de eerste plaats innemen, maar hun conclusies daaruit. Als die op zich ook bewijsbare feiten zijn, dan is dat te billijken. Maar veel van die conclusies komen voort uit de eigen opvattingen over wat de uitkomst van het onderzoek moet zijn. Het zou algemeen bekend moeten zijn onder wie geloven in de God van de Bijbel, dat de meeste 'darwinistische' wetenschappers de gedachte uit de 19^e eeuw zijn gaan volgen, dat er geen God nodig is voor het ontstaan van leven. Veel van hen zijn openlijk atheïstisch. Alsof dat vanuit wetenschappelijk oogpunt van belang is. Het maakt toch ook niet uit of je politiek links of rechts bent? Wat je ook bent, en hoe je ook over van alles denkt, een wetenschapper moet onafhankelijk uitgaan van de feiten en wat we daarvan weten. Maar dat is vaak niet het geval. Het dispuut tussen wie geloven in een Schepper en de atheïstische wetenschappers, heeft een kwalijke trek. Want de laatsten verwijten de eersten onwetenschappelijk te zijn, en daarom niet waard om mee te praten. Keer op keer wordt duidelijk, dat het voor de atheïstische wetenschappers om een principieel punt gaat: het zoeken naar bewijs voor de evolutie moet doorgaan; want als de theorie niet klopt, is de conclusie onvermijdelijk dat er een Schepper moet zijn. En dat weigeren zij op voorhand ooit te accepteren. Daarom moet koste wat kost het bewijs voor de evolutie geleverd worden. Dit heeft niets met wetenschap te maken. De hypothese is meteen het antwoord. Vergelijkbaar met een re-

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

torische vraag. Zulke wetenschap is bedoeld om het ongelijk van anderen te bewijzen; wordt zelfs misbruikt om mensen af te brengen van hun geloof in een Schepper. Het is de vraag of christenen baat hebben bij een wetenschap, die hen wil afbrengen van hun geloof in God.

Geloof gaat uit van het onzichtbare

“Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord van God tot stand gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare” zegt de Hebreënbrieff (11:3). Dit klinkt velen (ook christenen) te vaag. Want hoe weet je dan dat Hij bestaat? En is het wel nodig te geloven dat er een Schepper is? Zulke vragen komen echter voort uit het wijdverbreide misverstand dat geloof niet uitgaat van feiten. Heeft een gelovige daar dan ‘de wetenschap’ voor nodig? Stel dat dit zo was, wat was het geloof van Abraham dan waard? Het is een feit dat er toen geen wetenschap was - in ieder geval niet zoals nu. Toch blijkt zijn geloof niet vaag. Integendeel! Hij had voldoende feitelijk bewijs voor het bestaan van God, en dat was bepalend voor wat hij geloofde. En niet alleen hij, maar allen die zijn geloof delen. Om welke ‘feiten’ gaat het dan bij ‘geloof’. Wat biedt dan “de zekerheid van de dingen die wij hopen, en het bewijs van de dingen, die we niet zien” (Heb 11:1)? In deze artikelserie gaan we daarom eens helemaal terug naar de kern van het geloof in een Schepper God. Voor nu kijken we naar hoe en wanneer het mis is gegaan, wat dit geloof in Hem betreft.

Er is geen verontschuldiging voor het ontkennen van de Schepper

Wij kunnen God Zelf weliswaar niet zien, maar wel Zijn werkzaamheid. Bij het zien en ervaren van de natuurwereld zegt ons verstand dat Hij er is: “... wat van Hem niet gezien kan worden, zijn eeuwige kracht en goddelijkheid, wordt sinds de schepping van de wereld uit zijn werken met het verstand doorzien ...” zegt Paulus (Rom 1:20). Die werken zijn voor hem meer dan de schepping van de natuurwereld. Alles wat God doet, vooral met de mens, is niets minder dan de openbaring van Zichzelf. Maar de meerderheid van de mensen heeft dat nooit willen zien en erkennen, omdat zij van het begin af de consequenties beseften voor hun leven: zij zouden die God dan moeten gehoorzamen en dienen. Het absurde is echter dat zij zich niet aan de machtige God dienstbaar wilden maken, maar wel aan het machteloze waarneembare: van afgoden tot zichzelf, van de natuur tot bezit, etc. En rusteloos zoeken zij naar een excuus voor een leven zonder God. “Willens en wetens” - bewust - doen zij alles om God uit alle grote dingen, die door Zijn toedoen op aarde tot stand komen en gebeuren, weg te redeneren (zie 2 Pet 3:4-6). Zo’n gedrag is niet te verontschuldigen, en wekt Gods toorn (Rom 1:18,20).

2. Een plan met een doel

De eerste keer dat in de Bijbel sprake is van schrijven en een boek, is in Exodus 17:14. Nadat God Israël de eerste overwinning heeft gegeven, geeft Hij Mozes de opdracht: “Schrijf dit ter nagedachtenis in een boek.” Aan het eind van zijn leven wijst hij de Israëlieten op het boek, dat hij schreef over alles wat God hem bekendmaakte voor hun leven in het beloofde land. Hij noemt dit “de woorden van de wet” (Deut 28:58,61; 29:20,27; 30:10; 31:24). Nadat Mozes is gestorven, moet zijn dienaar Jozua hen in het beloofde land brengen. Daar doet hij wat staat in het boek dat Mozes hem gegeven heeft. Dan blijkt dat dit “boek van de wet” meer is dan het boek Deuteronomium. Want als hij een altaar bouwt voor de Here, is dat volgens Diens opdracht in Exodus 20:25 (Jozua 8:31). Algemeen wordt aangenomen – door Joden en christenen – dat het “boek van de wet” de eerste vijf boeken van de Bijbel omvat. Jezus legde, bijvoorbeeld, uit *de wet*, de profeten en de psalmen uit wat daarin stond over het lijden, sterven en opstaan van de Messias. Eén van die voorzeggingen van lijden was die aan Eva: dat één van haar nakomelingen de macht van de slang teniet zou doen, maar in die strijd zijn eigen hiel vermorzeld zou worden (Genesis 3:15). Het boek Genesis behoort niet tot de profetische boeken, of tot de boeken van de psalmen.

Nu leefde volgens de Bijbelse tijdrekening, Mozes afgerond zo’n 2400 jaar na ‘de wording’ (genesis) van Adam en Eva. Hoe wist hij dan wat er was gebeurd, vanaf die ‘wording’ van mensen (en zelfs daarvoor) tot zijn tijd? Zonder mondelinge en schriftelijke overlevering uit te sluiten, gaan we vooral uit van openbaring door God. De menselijke herinnering en weergave zijn gekleurd, en de Bijbel is Gods verhaal over Zijn handelen met mensen. We moeten daarom altijd voor ogen houden, dat het opschrijven van wat Hij doet en hoe mensen daarop reageren, een doel heeft: lessen leren, verwachting en hoop vast houden, etc. God gaat het niet slechts om geschiedenis, maar hoe die past binnen het kader van het bereiken van Zijn doel. Dat is heilsgeschiedenis. En hier komen we direct tot de kern van waar het om gaat, als we het hebben over schepping of evolutie.

Evolutie is ontwikkeling, gebaseerd op toeval en/of wetmatigheden in de natuurwereld, zonder inmenging van ‘iets hogers’. Schepping gaat uit van een doel, en dus een plan. Scheppen is daarom een daad van een Schepper. Hij maakt iets dat er daarvoor niet was (vgl Rom 4:17). In de heilsgeschiedenis gaat het om wat de Schepper gedaan heeft om leven op aarde te brengen, met als hoogste vorm de mens. Mozes was er niet bij toen God zei: “Laat ons mensen maken naar ons beeld, als onze gelijkenis, opdat zij ...” (Gen 1:26) – tussen twee haakjes: we zien hier dus het plan (laat ons) en het doel (opdat zij).

De Bijbel noemt het bekendmaken van wat wij niet weten openbaring. Meestal wordt gedacht dat dit voorzeggingen zijn over de toekomst, vaak profetie genoemd. Maar zowel het een als het ander is niet, of niet volledig, juist. Openbaring is wel profetie, maar profetie niet altijd openbaring. Profeteren is het woord van God bekendmaken, doorgeven aan anderen. Openbaring is het bekendmaken

van iets dat voor mensen verborgen is. Dat kan al wel bekendgemaakt zijn, maar de betekenis ervan is nog niet duidelijk. Het kan ook iets zijn uit het verleden. Iets dat wij helemaal niet weten, of wel weten maar waarvan de diepere grond ons ontgaat. En het kan inderdaad ook iets zijn dat in de toekomst zal gebeuren.

In het boek Openbaring openbaart Christus “wat is en wat hierna gebeuren zal” (1:19). Dus Hij verklaart de toestand van dat moment, en trekt die door naar de toekomst. Hij doet dit op gezag van de Here God, Die zegt : “Ik ben de alfa en de omega die is en die was en die komt, de Almachtige” (Op 1:8). Alfa en omega zijn de eerste en laatste letters van het Griekse alfabet. Met andere woorden: God is het begin en het einde. Maar omdat de Bijbel zegt dat Hij geen begin of einde heeft, kan hier alleen het begin van alles en het einde, het doel, van alles bedoeld zijn. In de NBG’51 vertaling wordt verwezen naar Exodus 3:14. En mijns inziens terecht; want daar maakt de HERE zich bekend aan Mozes, met Zijn Naam: “Ik ben (die Ik ben)” – ook wel weergegeven met: “Ik ben die Ik zijn zal.” Hij doet dit door Zijn beloften uit het verleden door te trekken naar het heden en de toekomst: “Ik ben de God van Abraham, de God van Isaäk en de God van Jakob” (vs 15). Hij “gedacht aan zijn verbond met Abraham, Isaäk en Jakob” (Ex 2:24). Wat Hij begonnen is met Abraham, Isaäk en Jakob, gaat Hij nu voltooien – te beginnen in hun nakomelingen. Daarom begon Mozes niet met Exodus, maar met Genesis. Het boek waarin alles staat dat vooraf ging aan de vorming van Israël. Dus met de stamvaders van dit volk. Maar ook zij staan niet los van de heilsgeschiedenis. Zij hebben op hun beurt voorouders: Noach en Sem. Maar die kwamen weer voort uit de lijn van Adam en Set. En zij... Nee, de Bijbel geeft geen voorouders van Adam. Want God vormde Adam en blies hem de levensadem in. Daarom noemt Lucas hem in het geslachtsregister van Jezus van Nazaret “de zoon van God” (Luc 3:38). Waar heeft hij dat geslachtsregister vandaan? Uit “de wet en de profeten”. Hij ging dus uit van de betrouwbaarheid van wat Mozes en de profeten na hem optekenden, in de erkenning van wat Paulus later zo verwoordde: “Al de schrift is door God ingegeven” (2 Tim 3:16 Staten Vertaling).

Wie zich christen noemt, behoort te bedoelen dat hij Christus navolgt in Diens denken, spreken en handelen. Hij vertrouwde volledig op de Schriften, en wees zijn tijdgenoten voortdurend op wat daarin staat en God daarmee bedoelt te zeggen. “Hebt u niet gelezen”, “staat er niet geschreven”, zijn kenmerkend voor Hem. Elke christen zou bij het lezen van de Bijbel dus, net als Jezus, moeten geloven wat hij of zij leest. Velen echter zijn als Jezus’ tijdgenoten. Zij zien Hem in zijn wonderen, zijn uitspraken van liefde, en al het andere fijne dat Hij zei en deed. Maar zij zien niet in waarom Hij wonderen deed: om het woord dat Hij in de naam van de Vader in de hemel, die Hij de Schepper noemde (Mat 19:4), te illustreren en kracht bij te zetten. En juist dat woord geloofde men toen niet en gelooft men nog steeds niet of nauwelijks. Daarom is zijn vraag nog altijd: “Als ik waarheid spreek, waarom gelooft u Mij niet?” (Joh 8:46).

3. De Formeerder van Israël

Veel christenen geloven dat er iets bijzonders is met het volk Israël, misschien zelfs wel dat dit het door God uitverkoren volk is. En gezien vanuit de Bijbel, die pretendeert Gods woord te zijn, is dit volkomen juist. Zo zegt God, bijvoorbeeld: “Maar u, Israël, mijn knecht, Jakob, die Ik verkoren heb, nakroost van mijn vriend Abraham ...” (Jes 41:8). Hun uitverkoren zijn heeft betrekking op twee uitersten op een tijdlijn. Het begin daarvan is Abraham. Om hem beschouwt God diens nakomelingen als de eerstgeborenen onder alle mensen op aarde, en dus als eerste erfgenamen van Zijn beloften. De apostel Paulus schrijft: “zij zijn Israëlieten, van hun is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden ... en de beloften” (Rom 9:4). Aan de andere kant van de tijdlijn bevindt zich Christus Jezus. Hij is de beloofde uiteindelijke Nakomeling van Abraham, door wie mogelijk werd dat Gods plan met de mensen en de aarde verder ging (zie Jesaja 53:10). De apostel Paulus zegt daarom verder dat “uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus ...” (vs 5). Gods plan en het doel, die in het vorige artikel aan de orde kwamen, zijn dus onlosmakelijk met Abraham en diens nakomelingen (uit Isaäk en Jakob) verbonden. Dit heeft gevolgen voor ons geloof in Wie de God van Israël is.

In de hoofdstukken 43-45 van het boek van de profeet Jesaja, roept God het volk Israël ter verantwoording voor hun ongeloof. Hij doet dit door hen duidelijk te maken dat zij er zonder Hem nooit geweest zouden zijn. Dat zou hen al duidelijk moeten zijn als zij terugdachten aan hun aartsvader Abraham en hun aartsmoeder Sara. Sara was onvruchtbaar, en om Abraham uit haar een zoon te geven, moest God ingrijpen in haar toestand. Hij formeerde als het ware in haar onvruchtbare moederschoot de zoon die Isaäk zou heten. En zijn geboorte betekende het begin van dat grote nageslacht dat God Abraham beloofde. Dat was het prille begin van het ontstaan van het volk dat Israël zou heten. Voor Paulus is dit onderdeel van alles wat God doet om ‘het niet zijnde toch te laten bestaan’ (zie het verband in Romeinen 4:16-21).

Aan het eind van hoofdstuk 42 van Jesaja, verwijt God dit volk dat zij blind zijn gebleven voor de oorzaak van Zijn oordelen over hen. God wil hen echter omwille van Abraham genadig zijn. Hij spreekt dit nadrukkelijk uit: “... zo zegt de HERE, uw **Schepper**, o Jakob, en uw **Formeerder**, o Israël” (43:1). Dit is het bekende Hebreeuwse parallelisme, waarin twee maal hetzelfde wordt gezegd. Hij belooft plechtig de Verlosser uit hun grote nood te zijn: “Ik de HERE, uw Heilige, de **Schepper** van Israël, uw Koning” (vs 15). En zij zullen Hem daarvoor danken: “Het volk dat Ik Mij geformeerd heb, zal mijn lof verkondigen” (vs 21). Met dat vooruitzicht zouden zij hun oren moeten spitsen: “hoor, o Jakob, mijn knecht, Israël, die Ik verkoren heb. Zo zegt de HERE, uw **Maker** en van de moederschoot aan uw **Formeerder** ...” (44:1, 21 en 24).

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

Het is veelzeggend dat de benaming **Schepper** (op één keer na in Prediker) alleen voorkomt in Jesaja en in Genesis 14. In vers 19 komt de priester Melchizedek Abraham tegemoet en zegt: “Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, de **Schepper** van hemel en aarde”. En Abram gelooft dat dit zo is, want hij zweert met gebruik van dezelfde woorden dat hij geen beloning van de koning van Sodom wil hebben (vs 22). De zegen die God Abraham wilde geven, was concreet: lijfelijk nakomelingschap uit Sara, dat het land Kanaän zou bezitten, en uiteindelijk een Nakomeling die allen met hetzelfde geloof als Abraham de aarde zou geven.

Het verband tussen de Schepper van hemel en aarde en de in het volk Israël werkelijkheid geworden belofte aan Abraham, wordt duidelijk in Jesaja hoofdstuk 45. Daar maakt God duidelijk dat Hij de hand heeft in het lot van Israël, omdat Hij de Schepper is van hemel en aarde, en van alle leven daarin en daarop, en de Formeerder van het volk Israël: “Zo zegt de HERE, de Heilige van Israël, en zijn Formeerder ... Ik ben het, die de aarde gemaakt en de mens daarop geschapen heb ... (vzn 11,12). En dit is gericht tot zowel Israël als de vertegenwoordiger van de toekomstige macht Perzië. Daarom daagt God uit: “Vraagt Mij naar de toekomstige dingen” (vs 11). Het antwoord geeft Hij Zelf al, door hun bevrijding onder de Perzische koning Kores, bijna een eeuw later, te voorzien. Wanneer dat zou gebeuren, was dit het bewijs dat de God van Israël hierin de hand had. Het zou tegelijkertijd aantonen dat Hij de Schepper is van de mens! Hij is Eén en Dezelfde. Daarom kan iemand die het bestaan van een volk dat Israël heet erkent, niet tegelijkertijd ontkennen dat er een Schepper is van alles wat wij in de natuurwereld zien. Het geloof in het een kan niet zonder het ander. Want God verbond beide nadrukkelijk. Sterker nog: Hij heeft het feit dat Hij de Schepper en Onderhouder is van de natuurwereld verbonden aan het lot van Israël. Want door de profeet Jeremia sprak Hij, verwijzend naar het begin van alles in Genesis 1: “Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht 's nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE van de heerscharen: Als deze verordeningen voor mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord van de HERE, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor mijn ogen. Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten van de aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al wat zij gedaan hebben ...” (31:35-37). Dat het volk Israël nog steeds bestaat, toont niet alleen aan dat de Schepper God, de Formeerder van Israël, bestaat en werkzaam is op aarde, maar ook dat de mens niet te weten zal komen hoe het heelal echt in elkaar zit.

4. Consequenties van geloof in Jezus

In het tweede artikel in deze serie zagen we dat Jezus altijd uitging van de betrouwbaarheid van de Schriften. Als het om een uitspraak in een bepaalde kwestie ging, waren die voor Hem bepalend, niet de uitwerking ('overleveringen') daarvan door mensen. Op een dag kwamen Farizeeën bij Hem met de vraag of je je vrouw "om allerlei redenen" mocht wegsturen. Opmerkelijk is dat Jezus het antwoord niet gaf uit de wet, maar uit "In het begin" (ons boek Genesis). De reden was kennelijk dat Hij hun tegenreactie voor wilde zijn. Want Mozes had bevolen, dat als een man van zijn vrouw wilde scheiden, hij haar een scheidingsbrief moest geven (Deuteronomium 24:1-4). Met andere woorden: scheiden was toen al praktijk. En inderdaad voerden zij dat argument aan op Jezus' aanvankelijke antwoord. Hierop antwoordde Hij: "in het begin is het zo niet geweest". Hoe was het dan volgens Hem in het begin? "Hebt u niet gelezen, dat de Schepper hen in het begin als man en vrouw heeft gemaakt? Daarom zal ... Hetgeen dan God samengevoegd heeft, mag de mens niet scheiden" (zie Matteüs 19:1-8). Jezus' uitgangspunt is dat er een Schepper is, die dingen verordent. Let ook op de volgorde in zijn antwoord: de onweersprekelijkheid van de Schrift, de autoriteit van de Schepper – wat Hij deed, wat Zijn verordening was – en de onweerlegbare conclusie daaruit.

Nu zijn er tegenwoordig ook in het christendom velen die niet meer geloven in de historische Jezus. Wie dit idee aanhangt, zou consequent moeten zijn, door ook afstand te nemen van de naam christen. Want hoe kun/waarom wil je de naam dragen van Degene waarin je niet gelooft? Ik ga er echter vanuit dat u, als lezer(es) van een Tijdschrift voor Bijbellezen en Bijbelstudie, wèl gelooft in 'de historische Jezus'. Toch zijn er veel opvattingen over Hem. Daarnaast zijn er vele ideeën over 'de schepping' en dus een Schepper – van geloof, via twijfel, tot ongelooft. Maar wie zegt te geloven dat Jezus heeft geleefd, en daarbij voegt dat hij of zij beschouwd wil worden als christen, zal de consequentie moeten aanvaarden, ook te geloven wat Hij heeft gezegd. Daarbij is er geen keuze tussen dit wel en dat niet. Want wie bepaalt dan wat waar of niet waar is, wat wel of niet voor ons geldt, hoe we zijn woorden moeten opvatten? Ook voor christenen geldt de vraag van zijn of haar Heer: "Hebt u niet gelezen". De schrijver van de Hebreeënbrieff heeft een ernstige waarschuwing: "... hoe zullen wij dan ontkomen, indien wij geen ernst maken met zulk een heil, dat allereerst verkondigd is door de Heere [Jezus], en door hen, die het gehoord hebben [de apostelen], **op betrouwbare wijze is overgeleverd**, terwijl ook God getuigenis daaraan geeft door tekenen en wonderen en velerlei krachten en door de heilige Geest toe te delen naar zijn wil" (zie hoofdstuk 2:1-4). God bevestigde dus de betrouwbaarheid van hun woord, door wonderen en de gave van de heilige Geest.

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

Hoe weten wij dan dat die ‘overlevering’ daadwerkelijk in ons Nieuwe Testament is terechtgekomen? Omdat de apostelen zelf zeggen er alles aan te hebben gedaan, te bewaren wat zij hebben gezien en gehoord. Zo schrijft Petrus: “ik zal mij beijveren, dat u ook na mijn heengaan telkens weer aan deze dingen kunt denken” (2 Petrus 1:15). Hij geeft zelfs aan dat wat Paulus schreef betrouwbaar is (2 Petrus 3:14-16).

Eén van de opvattingen over de evangeliën is, dat ze een projectie zijn van het ideaalbeeld dat Jezus’ discipelen hadden. Maar laten we even terugkeren tot het voorbeeld van de scheiding. Stel dat dit werd geschreven vanuit het ideaalbeeld van sommigen, die hun afkeur over scheiding wilden aangeven, waarom stelden zij zich dan zelf voor als sceptici van Jezus’ woorden? Want hun reactie is niet instemmend, maar afwijzend: “Indien voor een man de zaak met zijn vrouw zó staat, is het niet raadzaam te trouwen” (Mat 19:10). Hieruit blijkt dat ook voor hen de menselijke opvattingen aantrekkelijker waren dan de instellingen van de Schepper. Dat zij iets dat tegen hun gedachten over het onderwerp inging optekenden, is een sterk bewijs dat zij Jezus’ woorden uiteindelijk boven hun eigen ideeën stelden.

In het christendom zijn zij die nog wel geloven in de ‘historische Jezus’ verdeeld over zijn aard. Zonder in te gaan op de juistheid van de opvattingen over Hem, heeft elk een consequentie voor de aanhangers ervan.

1. Jezus is er in de een of andere vorm altijd geweest, of was er tenminste eerder dan de mensen. De consequentie is dat we Hem moeten beschouwen als getuige van de gebeurtenissen tijdens wat Hij ‘in het begin’ noemt. Als Jezus spreekt over “dat de Schepper hen in het begin als man en vrouw heeft gemaakt”, dan kunnen wij niet anders dan zijn getuigenverklaring geloven.
2. Jezus is God, zelfs de Schepper, en op de een of andere wijze als Mens op aarde gekomen. De consequentie is dat Hij dan bevestigt wat Hij Mozes heeft laten optekenen in het boek “In het begin” over onze oorsprong.

Deze opvattingen kunnen worden samengebracht onder de noemer ‘Jezus’ goddelijkheid en (eeuwig) voorbestaan’. Waarschijnlijk hangt meer dan 95% deze in de een of andere vorm aan. Op grond van het bovenstaande zouden zij voor 100% overtuigd moeten zijn van het bestaan van de Schepper.

Is er dan een uitweg voor die paar procent van de christenen die Jezus zien als Mens, die op een bepaald moment in de tijd werd verwekt? Zeker niet! Want alles wat zij weten over Hem, weten zij alleen uit de Schriften. Het zou daarom zeer inconsequent zijn Hem op grond daarvan wel te beschouwen als historische Figuur, en het geloofsleven te baseren op zijn uitspreken, maar niet te geloven wat Hij heeft gezegd over de Schepper.

5. Wonderen

Toen Johannes de Doper gevangen zat, stuurde hij vertwijfeld enkele leerlingen naar Jezus, met de vraag of Hij wel de Messias was. Jezus zei hen Johannes te gaan vertellen wat zij zagen: “Blinden worden ziende, lammen wandelen, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden worden opgewekt ... (zie Lucas 7:19-23). De apostel Johannes noemde dit ‘tekenen’ dat Jezus de Messias was (Johannes 20:30,31). Zijn genezingen en opwekkingen worden in de Bijbel ook ‘wondertekenen’ en ‘wonderen’ genoemd. Gebeurtenissen die vallen buiten het ‘normale’, ‘wetenschappelijk verklaarbare’. Jezus kon ingrijpen in de natuurlijke gang van zaken van leven en dood. Niet door operaties, maar door woorden: **“Ik wil het, wordt rein!** En direct verliet de melaatsheid hem en hij werd rein” (Mar 1:41,42). Dat Marcus, Matteüs en Lucas dit in dezelfde bewoordingen weergeven, toont het belang ervan. Want doet dit niet denken aan de schepping: “En God zei ... en het was er” (Gen 1); “Want Hij sprak het was er, **Hij gebod** en het stond er” (Ps 33:6-9)?

David getuigde in zijn psalmen van zijn geloof in een Schepper die wonderen doet: “Talrijk hebt U gemaakt, o HERE, mijn God, uw wonderen en gedachten ten opzichte van ons; niets is bij U te vergelijken” (40:6); “geloofd zij de HERE God, de God van Israël, die alleen wonderen doet” (72:18). Maar het grootst is zijn verwondering over het doel van Gods wonderen: “Wat is de mens dat U aan hem denkt ... dat U naar hem omziet? Toch hebt U hem bijna goddelijk gemaakt, en hem met heerlijkheid en luister gekroond” (Ps 8:5,6). Gods omzien naar mensen speelt een belangrijke rol in het Lucas evangelie. Het markeert het begin van Jezus’ leven in hoofdstuk 1 en het eind van zijn werk in het openbaar in hoofdstuk 19. Daartussen verheerlijken getuigen van een opwekking van een dode: “God heeft naar zijn volk omgezien” (7:16). Dit omzien is gericht op het tot heerlijkheid brengen van de mens, die Hij gemaakt heeft. Zonder wonderbaarlijk ingrijpen door de Schepper zou dit doel nooit bereikt zijn (in Jezus) en worden (in anderen) – zie Hebrëeën 2:5-11. Want zonder zijn verwekking in Maria, zonder de gave van de heilige Geest, en zonder opstanding uit de doden, was Jezus een ‘gewoon’ mens geweest.

Alleen wie alle levensvormen heeft gemaakt, heeft de ultieme macht over leven en dood. God toonde deze macht door Jezus ‘uit de Geest’ te verwekken en de kracht te geven om blinden, doven en lammen te genezen, en doden op te wekken. Zelfs de beste arts kon en kan zulke dingen niet. En als er geen wetenschappelijke verklaring voor is, blijven kans, toeval, illusie, bedrog e.d. over; of een wonder... Maar de mens zoekt de verklaring voor bijzondere gebeurtenissen liever niet bij een ‘Hoger Wezen’. Want als ‘Dat’ er is, heeft dit gevolgen. Dan zijn ‘wij’ minder dan Hij en Hem dus gehoorzaamheid verschuldigd. Daarom zoekt men de verklaring liever ‘ergens anders’.

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

Johannes vertelt uitvoerig over de genezing van een blind geboren man. Veel getuigen suggereren dat hij helemaal niet blind was geboren, of dat er een persoonsverwisseling plaatsvond. Als dat niet het geval blijkt, zijn ze niet geïnteresseerd in de wonderbaarlijkheid van zijn genezing, maar in hoe Jezus dat deed: door handelingen die niet op sabbat gedaan mogen worden; concluderend dat Jezus niet van God kan komen... Maar de genezene dwingt hen tot een keuze: “Wij weten dat God niet naar zondaars hoort, maar is iemand godvruchtig, en doet hij zijn wil, die verhoort Hij. Van eeuwigheid is het niet gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene geopend heeft. Als deze niet van God was gekomen, Hij had niets kunnen doen.” En dit was Jezus’ doel met dit wonder; want vooraf zei Hij over wat met deze man ging gebeuren: “de werken van God moesten in hem aan het licht komen” (Johannes 9; zie ook 3:2). In Handelingen 4 zien we iets van de moeilijke situatie waarin de Joodse leiders zich bevinden, bij hun pogingen het geloof in Jezus de kop in te drukken, als de apostelen een verlamde genezen: “Dat er een kennelijk wonderteken door hen verricht is ... wij kunnen het niet loochenen.” Zij kunnen slechts dreigend waarschuwen het weer te doen of erover te spreken.

Het motto van de wetenschap is: ‘wonderen bestaan niet’. En dit zegt niet alleen ‘de atheïst’, maar horen we ook steeds meer in religieuze kringen. In Jezus’ tijd waren er Joden die – onder invloed van Grieks denken – niet geloofden in het ‘bovennatuurlijke’. In het christendom huldigen steeds meer mensen de opvatting, dat de discipelen het leven van Jezus hebben opgesmukt. De wonderen behoren tot de mythen en legenden rond Hem. Haal je die eraf, dan zie je de ‘echte Jezus’... Maar wie dat denkt, moet ook zijn verwekking en opstanding tot het rijk der fabelen verwijzen. Dan blijft slechts een mens met een hoogstaande ethiek. En zelfs die ethiek komt op losse schroeven te staan voor wie de oorsprong daarvan niet wil erkennen. Want Jezus zelf schreef de waarde ervan toe aan de God die Hem die leerde: “Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft” (Joh 7:16). Telkens zei Hij dat Hij van zichzelf niets kon. Hij wilde dat de mensen gingen inzien dat zij getuigen waren van Gods aanwezigheid en werkzaamheid in hun midden. Jezus was Zijn Knecht, ‘werktuig’, en zijn woorden en wonderen waren de middelen om anderen tot hun Maker te brengen. Zijn onderwijs was gericht op een leven dat past bij het besef van de grootheid van de Schepper God, in de zekerheid dat Hij een doel nastreeft. De wonderen tonen dat geloof daarin zin heeft. De kern waar het om draait, is de erkenning dat God de Bron, de Initiatiefnemer is, **vanuit de bereidheid** Hem te geloven en te gehoorzamen: “Indien iemand Gods wil doen wil, zal hij van deze leer weten, of zij van God komt, dan of Ik uit Mijzelf spreek” (Joh 7:17).

woord van God tot stand gebracht is ... (Hebreeën 11:3)

6. Profetie

Zou er een christen zijn die twijfelt aan de autoriteit van de apostel Petrus? Na Jezus' opstanding en de uitstorting van de heilige Geest, zei hij over David: "Daar hij nu een profeet was ... heeft hij in de toekomst gezien en gesproken van ..." (Hand 2: 30,31). David maakte dus de woorden van God bekend aan andere mensen. Voor hem was God betrouwbaar. In Psalm 33 zegt hij: "Loof de HERE ... want het woord van de HERE is waarachtig, al zijn werk gebeurt in trouw" (zie vzn 1-4). Deze trouw van God wordt in de Bijbel Zijn 'goedertierenheid' genoemd, d.w.z. verbondsliefde. Het doel dat David met zijn psalm voor ogen heeft is tweeledig: 1. God is het waard geloofd en bejubeld te worden om Zijn bewezen verbondsliefde en dus betrouwbaarheid; 2. We kunnen daarom op God vertrouwen wat de toekomst betreft: "Onze ziel verwacht de HERE ... ja, op zijn heilige naam vertrouwen wij. Uw goedertierenheid, HERE, zij over ons, gelijk wij op U hopen" (vzn 20-22). David verbindt die direct aan God als Schepper: "Door het woord van de HERE zijn de hemelen gemaakt ... Laat de gehele aarde Hem vrezen, alle bewoners van de wereld moeten voor Hem ontzag hebben. Want Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er" (zie vzn 6-9). Met andere woorden: als God zo iets ontzagwekkends kan, kan Hij nog veel meer – ook Zijn beloften nakomen. Voor David was de waarneembaarheid van de natuurwereld dan ook de garantie dat wat hij hoopte en verwachtte werkelijkheid zou worden.

De schrijver van de brief aan de Hebreeën omschrijft dit geloof – herinnerend aan Psalm 33? – zo: "Het geloof nu is de zekerheid van de dingen, die men hoopt, en het bewijs van de dingen, die men niet ziet ... Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord van God tot stand is gebracht is, zodat het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare" (Heb 11:1-3). Paulus schrijft in zijn brief aan de Romeinen: "Maar hoop, die gezien wordt, is geen hoop, want hoe zal men hopen op wat men ziet? Indien wij echter hopen op wat wij niet zien, verwachten wij het met volharding" (Rom 8:24,25). Is dit de bekende open deur, of een spitsvondigheid? Zeker niet. Het past in de beleving van wie echt gelovig (=vertrouwend) uitzielt naar wat God heeft gezegd. De 'natuurwereld', waartoe de 'oude mens' behoort, is de zichtbare wereld; maar die is niet waar onze hoop en verwachting op moeten zijn gericht. De schrijver van de brief aan de Hebreeën heeft hier een heel hoofdstuk aan gewijd. Na die al geciteerde woorden over geloof, gaat hij verder met mensen die dit geloof hadden. Abraham bezat niets in het beloofde land, maar "hij verwachtte de stad met fundamenten (het Koninkrijk, in Openbaring voorgesteld als 'het nieuwe Jeruzalem'), waarvan God de ontwerper en bouwmeester is" (11:10). Mozes "hield de blik, gericht op de vergelding" door God, en niet op wat de wereld, Farao, hem kon bieden (vs 26).

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

Paulus schreef in de Romeinenbrief over het geloof van Abraham. Hij kreeg van God beloften die niet tijdens zijn leven vervuld werden: dat uit hem een groot volk zou ontstaan, en hij de aarde zou bezitten. Die zouden dus pas na zijn dood in vervulling gaan. Maar zoals God uit wat niet waarneembaar is (door Zijn woord) de stoffelijke wereld tot stand heeft gebracht, zo is Hij ook in staat om wat er niet (meer) is (weer) tot bestaan te roepen (Rom 4:17). Abraham heeft “tegen hoop op hoop geloofd ... volgens wat gezegd was” (vs 18). Gods woord is niet waarneembaar. Hoop berust op het vertrouwen dat het eenmaal werkelijkheid wordt. Sterker nog: dat het onomstotelijk vaststaat dat God doet wat Hij zegt. God zei: “mijn woord ... zal niet ledig tot Mij weerkeren, maar het zal doen wat Mij behaagt en dat volbrengen, waartoe Ik het zendt” (Jes 55:11). Het beste bewijs is vervulde profetie. Christus Jezus is het grootste voorbeeld hiervan. De apostel Johannes beschrijft op indrukwekkende wijze hoe in Hem het woord van God werkelijkheid werd. Helaas wordt zijn evangelie meestal misverstaan; maar wie uitgaat van wat in het Oude Testament is gezegd, zal de woorden “In den beginne was het woord en het woord was bij God en het woord was God” (Joh 1:1) verstaan. Ze passen in de lijn van het geloof dat alles tot stand wordt gebracht en gebeurt door het spreken van God. Dat geldt ook voor de verschijning van Christus Jezus: de eeuwenlange beloften over de komst van de Verlosser zijn alle in Hem vervuld: “Het woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond en wij hebben zijn heerlijkheid aanschouwd ...” (vs 14). De belofte was tastbare werkelijkheid geworden in een Mens van vlees en bloed. Gods woord was niet ledig, loos, geweest, maar had inderdaad de kracht tot stand te brengen wat Hij wilde. En Gods woorden in Jesaja worden nog versterkt doordat Johannes Jezus Zelf voorstelt als het woord van God, die deed wat God behaagde en volbracht waartoe Hij Hem zond.

Vervulde profetie versterkt onze hoop op wat God heeft beloofd voor de toekomst. God daagde het volk Israël uit met bewijs te komen dat Hij niet betrouwbaar zou zijn. Hij vroeg hen Wie hen had bekendgemaakt wat er in de toekomst zou gebeuren: “Verkondig en voer gronden (argumenten) aan ... Wie heeft dit vanouds doen horen, het van overlang verkondigd? Ben Ik het niet de HERE?” (Jes 45:21); “Ik, die van den beginne de afloop verkondig en vanouds wat nog niet gebeurd is; die zeg: Mijn raadsbesluit zal volbracht worden en Ik zal al mijn welbehagen doen ... Ik heb gesproken, Ik doe het ook komen; Ik heb het ontworpen, Ik breng het ook tot uitvoering” (Jes 46:10,11). De details van wat God spreekt passen in het grote plan dat Hij had vóór Hij de wereld schiep. Wat wij daarvan zien bewijst dat God Zijn plan uitvoert en Zijn woord gestand doet.

woord van God tot stand gebracht is ... (Hebreeën 11:3)

7. Eeuwigheid

De meeste mensen - ook christenen - geloven in de een of andere vorm van eeuwig leven van of in de mens. Maar waarop is dit geloof gebaseerd? Zoals u zich misschien herinnert ben ik deze artikelsree beginnen omdat zelfs veel christenen niet meer geloven in de God Die alles heeft gemaakt. Wat zij nog wel geloven maakt het bestaan van die Schepper echter wel degelijk noodzakelijk. Dat geldt ook voor de eeuwigheid: wie denkt op de een of andere manier voort te leven, zal moeten geloven dat er een God is die dat mogelijk maakt.

Er is een wijdverbreid misverstand (of is het een koppig vast blijven houden aan de opvatting?) dat de mens een eeuwig levende ziel heeft. Maar voor wie de Bijbel opent op de tweede bladzijde, ziet dat de mens een ziel is en geen sterfelijk lichaam waarin een eeuwige ziel woont – een wezen dat leeft door te ademen. In het Hebreeuws vinden we hier in één zin de twee woorden die dit duidelijk maken: *ruach*, dat beweging van lucht aanduidt – zoals adem en wind – en *nefesj*, een wezen (of dat nu een mens of een dier is) en geen onstoffelijke ziel. Daar vinden we in de Bijbel geen woord voor. Een *nefesj* kan levend of dood zijn; dat wordt erbij gezegd of moet uit het verband blijken. “Toen formeerde de HE-RE God de mens van stof uit de aardbodem en blies de levensadem (*ruach*) in zijn neus; also werd de mens een levend wezen (*nefesj*)” (Genesis 2:7). In de Bijbel staat dat de Schepper verantwoordelijk is voor het leven en de dood, door een ‘bevel’ tot het worden van unieke wezens te geven.

Wat dat stof uit de aardbodem betreft zijn Bijbel en wetenschap het met elkaar eens als het gaat om het feit dat de mens niet iets onsterfelijks in zichzelf heeft. De mens is gemaakt van de elementen en verbindingen waaruit de dode en de levende natuur zijn opgebouwd. Levende wezens onderscheiden zich van dode door hun ademhaling. Als levende wezens daarmee zijn gestopt, vallen zij weer uiteen tot die elementen en verbindingen. Dit is onontkoombaar omdat alles in de natuurwereld tijdelijk is; want het is een wetmatigheid dat wat een beginpunt heeft, ook een keer eindigt. De natuurwereld kan daarom geen onsterfelijk leven ontwikkelen en voortbrengen.

Nu zullen zij die wèl geloven in de Schepper God zeggen dat de eerste mensen dan (misschien) wel geen eeuwig levende ziel kregen bij de schepping, maar hadden gegeten van de levensboom en ‘dus’ iets onsterfelijks hadden. In zekere zin is dit waar. Maar we moeten dit wel in het juiste licht zien. Zo lang de mens God gehoorzaamde, mocht hij eten van de levensboom. Dit symboliseerde dat hij niet zou sterven. Maar als hij zou zondigen, zou hij sterven. En toen hij zondigde ontzegde God hem het eten van de levensboom, juist opdat hij niet eeuwig zou leven in de vervloekte toestand waarin hij voortaan zou moeten leven: “... laat hij zijn hand niet uitstrekken en ook van de levensboom nemen en eten, zodat hij in eeuwigheid zou leven” (Gen 3:22). Overigens staat er niet dat hij al van die boom had gegeten; alleen dat het was toegestaan. Maar ook indien hij wel gegeten had, dan stroomde daardoor geen eeuwig leven in hem, en ontstond of kreeg

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

hij daardoor geen onsterfelijke ziel. Ook de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad was niet dodelijk (de mens viel niet dood neer), maar God veroordeelde hem in Zijn vonnis tot de dood op een later moment. En dit is wat de meeste christenen maar moeilijk kunnen of willen aanvaarden; want het laat ons zien dat Gods ingrijpen in wat de Bijbel de natuurlijke toestand noemt nodig is om ons eeuwig leven te geven. Wij hebben het niet 'in ons', zodat we bij het sterven dit 'tranendal' verlaten en de hemelse vreugde binnengaan.

Nu wordt vaak aangevoerd dat de nieuwtestamentische toestand heel anders is: 'wie gelooft in Jezus heeft eeuwig leven'. Maar is dat zo? In een brief aan de Korintiërs schrijft Paulus over geloof in de opstanding van de doden. Volgens zijn uitleg is die nodig om tot eeuwig leven te komen: "Want dit vergankelijke moet overgankelijkheid aandoen en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen" (1 Kor 15:53). Dat hij niet het lichaam als zodanig bedoelt, maar de gelovige 'als geheel', blijkt uit zijn herinnering aan Genesis: "Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden" (1 Kor 15:22).

Een gestorvene is er niet meer; hij is tot stof vergaan. Maar Paulus schrijft over de gestorven Abraham dat hij geloofde in "die God ... die de doden levend maakt en het niet zijnde tot aanzijn roept" (Rom 4:17). En waarom doet God dat? Om hem, samen met alle gelovigen van alle tijden, eeuwig leven te geven. Jezus zei hierover dat zij dat eeuwige leven zullen ontvangen op de dag dat Hij vanuit de hemel terugkomt naar de aarde (zie Mat 25:31-46), en dat wie Hem in dit leven gelooft en dient gezegend wordt en "in de toekomstige eeuw (die van het Koninkrijk op aarde) het eeuwige leven" zal ontvangen (zie Luc 18:28-30).

Om dit mogelijk te maken moeten mensen dus gewekt worden uit hun doods-slaap. Paulus schrijft Timoteüs dat alleen God dat kan, omdat Hij "alleen onsterfelijkheid heeft" (1 Tim 6:16; vgl Joh 5:26). Dat God de macht heeft over eeuwig leven en de eeuwige dood, beschrijft Paulus in sterke bewoordingen over Zijn opwekking van Jezus: "door de sterkte van zijn macht, die Hij heeft gewrocht in Christus, door Hem uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan zijn rechterhand ..." (Efez 1:20). God had dus als het ware al Zijn kracht nodig om Jezus op te wekken. Waarom? Jezus wekte toch ook mensen op, evenals de apostelen? Omdat het toen niet ging om een verandering van natuur. In het geval van Christus Jezus veranderde God een sterfelijk Mens tot een eeuwig levend wezen. Een unieke daad, die alleen God kon doen. Die kracht heeft Hij ook de opgestane Christus gegeven. Daarmee zal Hij op de dag van het oordeel de rechtvaardigen van alle tijden veranderen tot eeuwig levende wezens. De zekerheid dat wij die verandering zullen ervaren, ligt in de vraag of wij in Christus zijn en Hij in ons. Paulus spreekt een aantal keren over 'het onderpand' dat God ons heeft gegeven om ons ervan te verzekeren dat wie nu door de werkzaamheid en kracht van de heilige Geest leeft, als veranderd en nieuw mens, zeker is van 'de erfenis': het eeuwige leven bij de komst van Christus (zie 2 Kor 1:22 en 5:5; Efez 1:14).

8. Opstanding

In het vorige artikel zagen we dat wij niet ‘van nature’ eeuwig leven hebben. Evenmin kunnen we intrinsiek eeuwig leven krijgen door een rituele handeling. Eeuwig leven vraagt een ingreep in onze natuur. Die kan echter niet worden gedaan door een mens, omdat die even sterfelijk is als wij, maar alleen door een hogere macht, die Zelf eeuwig moet zijn om anderen eeuwig leven te kunnen geven. Het bewijs van het bestaan van zo’n macht die eeuwig levende wezens kan scheppen, is zichtbaar geworden in Jezus van Nazaret.

De meeste christenen zullen nog wel geloven dat Hij in ieder geval lichamelijk is gestorven. Dat Hij daarna levend is gezien door honderden getuigen, bewijst dat Hij moet zijn opgestaan uit de doodstoestand. Maar kon Hij dat uit zichzelf? Bezat Hij eeuwig leven dat Hem niet kon worden afgenomen?

Jezus zelf was hier heel duidelijk over. Kijk maar naar zijn aankondigingen van zijn lijden en dood: “Van toen aan begon Jezus Christus zijn discipelen te tonen, dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel lijden van de zijde van de oudsten en overpriesters en schriftgeleerden en gedood worden **en op de derde dag opgewekt worden**”; “De Mensenzoon zal overgeleverd worden in de handen van de mensen, en zij zullen Hem ter dood brengen **en op de derde dag zal Hij opgewekt worden**”; “de Mensenzoon zal overgeleverd worden aan de overpriesters en schriftgeleerden ... En zij zullen Hem overleveren aan de heidenen om Hem ... te kruisigen, **en op de derde dag zal Hij opgewekt worden**” (Mat 16:21; 17:22,23; 20:17-19). ‘Opgewekt worden’ is de lijdende vorm. Dat wil zeggen dat Hij niet zelf opstaat uit het graf, maar dat iemand anders Hem opwekt uit de dood. Weliswaar schrijven Marcus en Lucas (ook) in de actieve vorm “Hij zal opstaan”. Er is geen tegenstrijdigheid, omdat dit is bedoeld als opstaan uit het graf nadat Hij is opgewekt. Dit is te zien nadat Jezus is opgestaan, en sommigen Hem hebben gezien: “De Here is waarlijk opgewekt” (Luc 24:34). Ook Johannes schrijft op deze wijze: “Dit was al de derde keer, dat Jezus na zijn opwekking uit de doden Zich aan zijn discipelen geopenbaard heeft” (Joh 21:14).

Vanaf de Pinksterdag getuigen zij er openlijk over hoe hun dode Heer weer levend werd. Petrus wijst op de vervulling van woorden van David in Psalm 132:11: “heeft hij in de toekomst gezien en gesproken over de opstanding van de Christus, dat Hij niet aan het dodenrijk is overgelaten, noch zijn vlees ontbinding heeft gezien. Deze Jezus **heeft God opgewekt**, waarvan wij allen getuigen zijn”; en: “**God evenwel heeft Hem opgewekt**, want Hij verbrak de weeën van de dood, omdat het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden” (Hand 2:31,32 en 24). God heeft deze daad dus verricht. En God is voor hen geen vaag begrip, maar JHWH, de God van de beloften aan Abraham en David, de Formeerder van Israël, de Schepper van hemel en aarde en alle leven. Voor Paulus is dit essentieel voor wie zegt te geloven en behouden willen worden: “Want indien u met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, **dat God Hem uit de doden heeft opgewekt**, zult u behouden worden” (Rom 10:9).

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

De woorden “uit de doden” betekenen dat Jezus als enige van alle doden is opgestaan. Omdat Hij, de profeten en de apostelen ook doden hebben opgewekt, wordt hier meer mee bedoeld dan na het overlijden weer levend worden. Al die opgewekten leefden verder in hun sterfelijk lichaam, tot zij opnieuw stierven. Jezus wordt de eerstgeborene uit of van de doden genoemd (Kol 1:18; Op 1:5). Eerstgeborene omdat Hij als eerste is opgewekt tot eeuwig, onvergankelijk leven. Eerst(e) houdt in dat er meer (zullen) zijn. Zo is het ook wat de opwekking betreft. Paulus schrijft: “...indien de Geest van Hem (God), die Jezus Christus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door zijn Geest, die in u woont” (Rom 8:11). Dat dit niet alleen geestelijk bedoeld is (zoals in 6:4 “in nieuwheid van leven wandelen”), blijkt enkele verzen later: “Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenamen van God, en medeërfgenen van Christus; immers, indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking” (vs 17). In het bekende hoofdstuk over de opstanding, in zijn eerste brief aan de Korintiërs, schrijft hij met nadruk: “Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen die ontslapen zijn. Want, daar de dood er is door een mens, is ook de opstanding van de doden door een mens. Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Maar ieder in zijn eigen rangorde: Christus als eersteling, vervolgens die van Christus zijn bij zijn komst” (1 Kor 15:20-23). Adam gaf aan zijn nageslacht zijn sterfelijkheid door; Christus heeft, na zijn opstanding en verhoging in de hemel, van God de macht en kracht ontvangen eeuwig leven te geven aan Gods kinderen bij zijn wederkomst. Zij hebben dat dus nog niet, maar ontvangen het op die dag.

De hoop van een volgeling van Christus is o.a. gebaseerd op diens opwekking uit de doden door God. Zo schrijft opnieuw Paulus: “God heeft niet alleen de Here opgewekt, maar zal ook ons opwekken door zijn kracht” (1 Kor 6:14). En omgekeerd voor wie niet geloven dat God Jezus heeft opgewekt: “...indien Christus niet is opgewekt, dan is uw geloof zonder vrucht, dan bent u nog in uw zonden. Dan zijn ook zij, die in Christus ontslapen zijn, verloren” (1 Kor 15:17,18). Geloof is vertrouwen in de God Die al wat leeft heeft geschapen. De God Die de macht heeft over dood en leven. Omdat hij Christus na zijn kruisdood levend heeft ontmoet, kan Paulus zeggen: “... wij weten, dat Hij (God), die de Here Jezus opgewekt heeft, ook ons met Jezus zal opwekken” (2 Kor 4:14). Daarom roept hij op te vertrouwen op die God “die de doden opwekt”, en niet op onszelf of andere mensen; want een mens uit Adam geboren kan zichzelf of een ander mens niet loskopen uit de dood (Ps 49:8 en 9). Jezus heeft de ‘losprijs’ betaald (1 Tim 2:6), door vrijwillig zijn zondeloos leven tot een schuldoffer te geven. En daarom heeft God Hem verheerlijkt, door Hem op te wekken uit de dood en te verhogen tot Zijn rechterhand (Flp 2:9). Dus opnieuw geldt: zonder de Schepper zou er geen opstanding en eeuwig leven zijn, en zouden zelfs allen die in Christus geloven bij het sterven niets te verwachten hebben.

woord van God tot stand gebracht is ... (Hebreeën 11:3)

9. Bidden

We kunnen bidden ‘uit gewoonte’; het hoort er ‘gewoon’ bij: je gaat niet eten zonder ‘te bidden’, en na ‘nog even’ een ‘Onze Vader’ ga je naar bed. Maar blijkt hieruit geloof? Ik bedoel geloof dat er een ‘hogere macht’ dan wij mensen is? Is bidden wat woorden hardop of in jezelf zeggen, of zijn het woorden in geloof tot een concrete God? En wie is die God dan?

Jezus en zijn apostelen laten zien dat we kunnen ‘bidden’ zonder te geloven. Jezus wijst zijn discipelen op huichelaars, die in hun ‘gebed’ zichzelf centraal stellen. Bijvoorbeeld met de zelfgenoegzame woorden: “O God, ik dank U, dat ik ...” (Luc 18:11). Ook mensen die bidden ‘met veel bombarie’ en in grote woordenstromen noemt Hij huichelaars. Zij bidden in feite niet om iets van God te vragen, maar om Hem iets mee te delen, namelijk hoe goed zij alles zien en doen. Jezus zegt dat zij eigenlijk helemaal niets van God verwachten, maar door de mensen die hen zien en horen geprezen willen worden. En als zij hun lofprijzende woorden horen, dan hebben zij toch wat zij verlangen? Wat hebben zij dan nog van God nodig? (Mat 6:5 en 7). Zij willen zich niet afhankelijk opstellen van God, maar willen zelf de dienst uitmaken in hun leven. En is dat niet de oerzonde waarover wij lezen in Genesis?

Jakobus schrijft aan broeders en zusters die kennelijk egocentrisch bidden: “U hebt niets, omdat u niet bidt. (Of) u bidt wel, maar u ontvangt niet, omdat u verkeerd bidt, om het in uw hartstochten door te brengen” (Jak 4:2,3). Dat is dus bidden om het zelf goed en fijn te hebben. Hiervoor had Jakobus al geschreven over mensen die wel bidden, maar niet echt geloven: “Maar hij moet bidden in geloof, in geen enkel opzicht twijfelend ... Want zo’n mens moet niet menen, dat hij iets van de Here zal ontvangen ...” (Jak 1:6,7). Paulus kenmerkt beide soorten mensen als: “... met meer liefde voor genot dan voor God, die met een schijn van godsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben” (2 Tim 3:4,5). Behalve dat het een verkeerd soort bidden is, geeft het ook te kennen dat zo iemand geen begrip heeft van de God tot Wie Hij bidt. Jezus leert te bidden in het besef dat die God een heilig God is: “Uw naam worde geheiligd.” Met andere woorden, de God tot wie Hij leert te bidden is niet als ons mensen, en onvergelijkbaar met het beeld dat mensen zich over het algemeen van Hem vormen, om maar te zwijgen over de door hen bedachte goden. Wij mogen Hem niet verwarren met de gewone dagelijkse dingen, maar in de context plaatsen van een groot geheel: dat van een plan, en daarmee een doel dat Hij wil bereiken: de aarde vol maken met mensen naar Zijn beeld en als Zijn gelijkenis. De eerste Mens die dit doel heeft bereikt is Zijn Zoon Jezus, die de Christus (Messias) is.

Bidden heeft alleen zin als je gelooft dat Degene tot Wie je bidt bestaat, je hoort, en de wil en macht heeft te doen wat je van Hem vraagt. En het is in

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

Jezus' leer overduidelijk dat 'Degene' tot Wie Hij bidt de God is van Abraham en David, de Formeerder van het volk Israël, de Schepper van hemel en aarde en alle leven. En dat is van het grootste belang om te beseffen. Want het 'Onze Vader' is eigenlijk de bede om het herstel van de toestand voordat de mens zondigde. Zonde is ongehoorzaamheid aan God, en het gebed is: "Uw wil geschiede ... op aarde." Tot de zonde erkende de mens Gods soevereiniteit als zijn Maker, maar door zijn ongehoorzaamheid toonde hij Hem niet meer (ten volle) als zodanig te erkennen. Daarom is het gebed "Uw Koninkrijk kome." Een bede dus om het herstel van de toestand in de hof, waar volmaakte harmonie tussen de mens en zijn Schepper was. De bede "Geef ons heden ons dagelijks brood" herinnert aan Gods vonnis over de zonde, dat de mens zich voortaan in moeite en verdriet een bestaan zou moeten zien op te bouwen. Wie dit bidt stelt zich afhankelijk van Gods genade op, in het besef dat alleen Hij ons in leven kan houden. Niet alleen door voedsel, maar ook door ons te redden uit ziekte. En als wij gestorven zijn, kan Hij alleen ons weer tot leven wekken. Mensen en dieren kunnen ons doden, maar zij kunnen ons niet meer tot leven brengen. Zij kunnen macht over de dood hebben, maar zij hebben het niet over het leven. Alleen Degene Die het leven heeft gemaakt en gegeven, kan het na de dood ook weer teruggeven.

Bidden is daarom niet iets dat 'ook nog even moet gebeuren', tussen alle andere dagelijkse dingen in. Hoe we het doen komt voort uit onze houding ten opzichte van Hem, en uit de al of niet aanwezige relatie met Hem in Christus. Wie Hem als werkelijk beschouwt en erkent, weet ook dat Hij trouw en barmhartig is. Wie vraagt in geloof, zal ontvangen (Mat 6:8, 7:7,8,11; Joh 15:16, 16:24 etc.), nu of in de toekomst – want alles wordt gehoord, maar niet alles wordt direct verhoord. Maar wat wij vragen kan en mag niet alleen voor onszelf zijn. We moeten niet ons eigenbelang zoeken, maar juist dat van de ander. Want God wil ook die ander redden van de eeuwige dood waaraan hij hem of haar heeft onderworpen in Adam. Daarom komt het bidden om de verwezenlijking van Gods plan, en het doen van Gods wil door alle mensen, op de eerste plaats. Daarin zit ook het verlangen dat onze medegelovigen zullen volharden in hun geloof en het eeuwige leven binnen zullen mogen gaan, en nog niet gelovige mensen deel krijgen aan Zijn boodschap van verlossing in Christus Jezus. Paulus vraagt in een van zijn brieven aan de gelovigen: "bidt ... met aanhoudend bidden en smeken bij elke gelegenheid in de Geest, daartoe wakende met alle volharding en smeking voor alle heiligen" (Efez 6:18). En dit alles in de hoop en verwachting dat Hij voor ons zorgt, zoals (in het beeld van het leven uit die tijd) een heer zorgt voor eten, kleding en onderdak voor zijn dienaren, zodat zij de wil en de kracht hebben in zijn dienst te staan.

10. Zegen

Voor kerkgangers is de zegen bij het verlaten van de kerk een vast, en waarschijnlijk belangrijk, deel van de dienst. Mensen hebben behoefte aan een zegen, in de hoop dat het hen goed zal gaan. Ook in de Bijbel vinden we die behoefte regelmatig terug. Eigenlijk is de zegen zoals we die kennen de verwoording van onze eigen wens(en). Maar verwachten we dat degene die ons zegent ook de macht heeft die zegen te brengen, of de invloed heeft die te laten komen door degene in wiens naam hij die zegen uitspreekt. Dat geeft ook de positie aan van wie gezegend wordt. De Hebreeënbrieffschrijver zegt: “Nu is het onweersprekelijk, dat het mindere door het meerdere wordt gezegend” (Heb 7:7).

De kerkelijk zegen is meestal gebaseerd op de (hoge)priesterlijke zegen uit het boek Numeri (6:22-27). Het eerste dat opvalt bij de instelling van deze zegen is dat dit geen formule is van de hand van Mozes of Aäron, want “De HERE nu sprak tot Mozes: Spreek tot Aäron en zijn zonen: Zó zult u de Israëlieten zegenen.” Er was dus niet alleen de opdracht om te zegenen, maar ook de woorden waren vastgelegd; en wel door de HERE. En Wie de HERE is, is duidelijk: de God van Abraham, Isaäk en Jakob, Die Zich de Schepper van hemel en aarde en alle leven noemt. De woorden die Aäron en zijn opvolgers over Israël moesten uitspreken zijn: “De HERE zegene u en behoede u; de HERE doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig; de HERE verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.”

Wat valt hier uit af te leiden? In de eerste plaats dat de zegen geen vanzelfsprekendheid is, maar een door de hogepriester ten behoeve van de Israëlieten uitgesproken wens dat zij die zegen van God zullen mogen ontvangen. Er staat immers niet ‘De HERE verheft zijn aangezicht over u en geeft u vrede’, maar “geve u vrede”, “zij u genadig.” Dit vertelt ons dat het daadwerkelijk geven van die zegen ergens afhankelijk van is; en wel dat de ontvanger zijn ‘Amen’ daarop geeft: Ja, dat is wat ik U wil vragen. Geen ‘Amen’ dat alleen een los, makkelijk uitgesproken woordje is. Wie het zegt moet werkelijk geloven dat God dit kan en wil, en zelf doen wat God vraagt. Voor de Israëliet hield dit in dat hij zich moest houden aan Gods verordeningen; want God had beloofd: “Doe dit en u zult leven.” In dit verband kunnen we dat ook lezen als: ‘Doe dit en u zult mijn zegen ontvangen.’ In de tweede plaats dat de HERE centraal staat: Hij is het van Wie zij mogen verwachten dat Hij doet wat Hij belooft, en de gelovige stelt zich in dat vertrouwen (geloof) van Hem afhankelijk. In de derde plaats dat de zegen niet samengevat kan worden in termen als ‘dat het de gezegende in algemene zin wel zal gaan.’ Behoeden is gericht op het voorkomen van onheil. In het bijzonder dat de gelovige zwicht voor de zonde en naar de eeuwige dood gaat. We vinden dat ook in het Nieuwe Testament, bedoeld voor christenen. Paulus schrijft aan de Filippenzen, met een onmiskenbare herinnering aan de genoemde zegen in Numeri: “En de vreze van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus” (Flp 4:7). Hier zien we dat Godvrezendheid ervoor zorgt dat de gelovige zijn hart bewaakt voor afdwalingen, en dat God meewerkt

Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het

dat hij niet zal zwichten voor verleidingen tot het kwaad. In Judas 24 lezen we hierover: “Hem nu, die u voor struikelen kan behoeden en onberispelijk doen staan voor zijn heerlijkheid in grote vreugde, de enige God, onze Heiland, zij door Jezus Christus, onze Here, heerlijkheid, majesteit, kracht en macht vóór alle eeuwigheid, èn nu èn in alle eeuwigheden! Amen”. In het tweede deel kunnen we weer een deel van het ‘Onze Vader’ herkennen. Genadig betekent dat iemand iets niet wordt toegerekend. In dit geval gedane zonde. In nieuwtestamentische betekenis wordt het licht van Gods aangezicht weerspiegeld in dat van Christus Jezus. Hij is het door God gezonden Licht om Gods genade te geven aan wie Hem daarom vragen. De vrede is geen afwezigheid van oorlog en strijd tussen mensen, maar de ‘sjaloom’ de Goddelijke vrede: het herstel van de harmonie tussen God en mensen, die door de zonde tot een einde is gekomen.

Waren voor de Israëlieten Aäron en zijn mannelijke nakomelingen de hogepriester die de zegen over hen uitsprak, voor de christen is Jezus de Hogepriester. Petrus zei tot Joden in Jeruzalem: “God heeft in de eerste plaats voor u zijn Knecht doen opstaan en Hem tot u gezonden, om u te zegenen, door een ieder van u af te brengen van zijn boosheden” (Hand 3:26). De zegen die Hij brengt is een nieuw leven in verbondenheid met Hem, zodat de gelovige niet zondigt en het eeuwige leven binnen mag gaan. Paulus zegt iets soortgelijks: “Gezegend (gedankt) zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die ons met allerlei geestelijke zegen ... gezegend heeft in Christus” (Efez 1:3). Wat die zegeningen zijn vertelt hij in de volgende verzen: uitverkoren om heilig en onberispelijk te zijn voor Zijn aangezicht; in liefde als zonen van God in Jezus Christus aangemen; door genade verlost door het bloed van Christus, door vergeving van zonden; erfgenamen geworden van de beloften (aan Abraham, Isaäk en Jakob); de heilige Geest ontvangen als onderpand van de eeuwige erfenis.

De hele perikoop (vzn 3-14) toont dat het niet gaat om aardse zegeningen. God, de HERE, staat centraal. Het gaat er in de eerste plaats om dat wij deel krijgen en nemen aan Zijn voornemen en wil, liefde, genade, werk. Mensen kunnen elkaar zegenen met woorden als ‘blijf gezond’, ‘kom goed thuis.’ Maar geen mens kan, ook al is hij nog zo voorzichtig, hier zelf voor zorgen, laat staan dat degene die dit tegen je zegt ervoor kan zorgen dat het zo zal zijn. In de Bijbel gaat het om dingen die veel verder gaan. Welk mens kan zonden vergeven? Welk mens kan onze harmonie met God herstellen? Welk mens kan duizenden jaren in het voren een plan maken voor de toekomst van de mensheid en dat ook zelf verwezenlijken? Welk mens kan onze wens vervullen dat wij het eeuwige leven binnengaan?

Welk aspect we ook bekijken in ons geloof en geloofsleven, zonder de HERE, de Schepper van hemel en aarde, de God van Abraham, Isaäk en Jakob, de Vader van Christus Jezus, zou er geen leven zijn; niet nu en niet in de toekomst. Geloof zou geen zin hebben, omdat er dan niemand is die de wil en de macht heeft ons de zegeningen, die wij zo vurig verlangen, te geven.

